

svojih popisih ne vejo več povedati, kakor starokopitno „Lak eine nahrhafte (!) Stadt in Oberkrain“. Prav je, da se kronovine avstrijske popisujejo na več strani, da popisi pridejo v več rok, in da se tako počasi tudi podučijo nekteri vredniki tako imenovanih „velikih“ časnikov dunajskih, ki Ljubljano še zmiraj stavijo na Koroško, Dravo na Krajnsko itd. Najtedaj častiti gosp. vodja ničesa družega ne mislijo, kakor da prihodnje leto doženejo zanimivi popis v ravno tem letopisu, kterege letos zavolj obširnosti niso mogli končati. Gotovo bojo vsim vstregli, ker od več strani smo slišali hvalo omenjenega popisa. Učencov v vsih 3 razredih ljubljanske realne šole je bilo zapisanih 196, med kterimi po rodu 145 Slovencev, 28 Nemcev, 13 Lahov, 9 Horvatov in 1 Čeh. Na koncu letopisa so imenovani učenci vsih razredov po versti svoje pridnosti in obnaše; v tem pa se loči ta imenik od unega gimnazijalnih šol, da se v njem tudi tisti učenci nahajajo, ki so se slabo obnesli. Ali bi ne bilo prav, ker menda to tudi ni predpisano, da bi se ti izpušali? Ne zavolj malopridnih fantov, kteri večidel tako nimajo nič častiljubja, ampak zavoljo starišev, kterim nekteri pripisujejo slabi napredek otrok v sramoto. Malopridni učenci so že s tem dostojno kaznovani, da se njih ime očitno ne imenuje. Če že pri tako imenovanih „klasistih“ morajo „evajarji“ in „drajarji“ imenovani biti, bi utegnili prav biti, da bi se razloček delal med temi in med realisti.

Tudi od letopisa c. k. gimnazija v Novem mestu, ki ga je letos pervikrat na svitlo dal ondašnji začasni vodja častiti g. P. Engelbert Knific, moram kaj povedati. Dobra misel gosp. izdatelja je bila, da je letopis ta začel s popisom začetka Novega mesta in ondašnjega gimnazija, v kterem ob kratkem popisuje deloma iz ustnih sporočil, deloma po Valvazorji in družih pisateljih, kako je mesto to vstalo in s posebnimi pravicami Rudolfa IV., nadvojvoda avstrijskega leta 1365 blagodarjeno, po kterem je tudi ime Rudolphswerth (Rudolfovo mesto) dobilo, in se po mnenji nekterih še le v Novo mesto prekerstilo, ko je leta 1580 do tal pogorelo. Gimnazi s 6 razredi je dovolila Novomeščanom presv. cesarica Marija Terezija leta 1746, in frančiškani, kterim je gospá Lizabeta Černomeljska že v letu 1472 samostan tukaj osnovala, so bili od nekdej učitelji v vsih novomeških šolah. S pripomočjo milostljivega ljublj. kneza in škofa Wolfa in domoljubnih Novomeščanov in družih dobrotnikov se je po dovoljenji vis. ministerstva leta 1854 napravil gimnazi z 8 razredi, tako, da leta 1854 se je ustanovil 7., letos pa 8. razred; vse nauke so oskerbovali gosp. P. frančiškani, izmed kterih sta dva gospoda: P. Bernard Vovk in P. Ladislav Hrovat dve leti na Dunaji bila in preskušnje za učilo po novi gimnazijalni osnovi tako dobro prestala, da sta letos že za učitelja poterjena bila. Gosp. Hrovat se je s posebno marljivostjo tudi vdal staroslovenščini, ktero je letos kot prostovoljen nauk učencem razlagal. Število učencov je bilo konec letošnjega leta 102, in sicer v 1. letu 40, v drugem 13, v tretjem 9, v četrtem in petem po 8, v šestem 9, v sedmem 7, v osmem 8. Sklenemo pa to oznanilo s prošnjo gosp. vodja: naj dobrotniki in prijatli naravoslovja, če imajo kaj rudnin (Mineralien), konhilij, živalskih preparatov, ptičev in kar sploh v rudnistvo, rastlinstvo ali živalstvo sega, bi jih darovali novomeškemu, še malo premožnemu gimnaziju!

Iz Ljubljane. Kolera pri nas, hvala Bogu! še zmiraj precej prizanaša; pomerlo jih je sicer že nekaj in, kakor se kaže, je hitri spremin hude vročine v merzlo vreme v nedeljo popoldne več bolnikov napravil, vendar še zmiraj zamoremo zadovoljni biti, če bi le tako ostalo. V vojaški bolnišnici je pa kolera že skor popolnoma jenjala. — Kdo bi bil mislil, da v daljni kraj na Gorensko — v

Kamno Gorico bo iz Ljubljane bolen preskočila! In prav huda je tam, kjer je revšine dosti. V „Triest. Zeit.“ neki gosp. T. prosi Teržacane, naj se milostno ozrejo na Kamnogoričane, s kterimi v železnini veliko kupčujejo in ki so zdaj v tolikanj večji nadlogi, ker so fužine zavolj boleznij jemale delati. Naj bi revnemu kraju od mnogih strani došla prav obilna pomoč! Ravno slišimo velike hvale vredno novico, da gosp. dr. Lovre Toman, rojen Kamnogoričan, se je, berž ko je slišal od revšine svojih rojakov, spravil na pot in osebno nabiral milodare za nje, in da je v Ljubljani hitro nabral blizo 300 fl. — Namesto nedavnej umerlega gosp. Fr. Šerkota je za zastopnika vživavcov služnih pravic c. k. ministerstvo izvolilo gosp. Matija Dolenca, posestnika v Vipavi. — Nekdajni deželni poglavar krajnski, baron Jožef Weingarten, dosluženi dvorni kanclar na Dunaji, je umerl, 70 let star.

Novičar iz raznih krajev.

Očitno srečkanje obligacij zemljišne odveze se bo začelo 30. aprila (mal. travna) prihodnjega leta in se bo ponavljalo skozi 40 let vsacega polleta, namreč: 30. aprila in 31. oktobra. Srečkane obligacije se bojo, ako jih je lastnik poprej napovedal, po celi imenovavni vrednosti nazaj plačevale; če so pa bile izsrečkane brez poprejšne napovedbe, se bo po 5 od 100 čez imenovavno vrednost za premijo doplačalo. Za srečkanje mesca aprila se morajo obligacije vselej napovedati do 31. oktobra, za srečkanje mesca oktobra pa do 30. aprila. Kdor nazaj plačanje obligacije napové, se s tem odpové premii po 5 od 100; napoved se ne more več preklicati; enkrat napovedane, pa ne izsrečkane obligacije veljajo za drugikrat; srečkalo se bo vselej tako dolgo, dokler je kaj za srečkanje določenega gotovega dnarja v kasi; polleta po srečkanji se bo dnar dobil. — Vprežni cesarski konji se bojo v zgornji in spodnji Austrii, na Českem, Marskem, Šlezkem, Ogerskem, Erdeljskem, v Bukovini, Vojvodini, Galicii, na Štajarskem, Koroškem in Krajnskem na določenih krajih po očitni dražbi kmalo (kdaj, še ni povedano) prodajati začeli; volja cesarjeva je, da naj se v tacih krajih dražbe napravijo, kjer se je poprej naj več kónj za armádo pokupilo in kjer kónj naj bolj potrebujejo. — Ministerstvo dnarstva je ukazalo delavce na teržaško-ljubljanski železnici pomnožiti, da bo železnica konec prihodnjega leta gotova. — V ministerstvu izdelana osnova za novo srejsko postavo se bo dala kupčijskim zbornicam v pretres. — Ministerski svetovavec nadvojvodine Badenske na Nemškem je dal kmetijski družbi dunajski vediti, da tudi letos, kakor drugokrat po potresih zemlje, se je na Badenskem kmal po potresu 25. julija prikazala krompirjeva bolezen. (Zna biti, da ta skušnja ni prazna, pa konec julija je tako navaden čas začetka te bolezni). — Iz Krima še zmiraj nič novega; Rusi planejo večkrat iz Sevastopolja, da vidijo: kje naj bolj dela sovražnik priprave za nov naskok. V Parizu za gotovo pričakujejo (če le ne spet zastonj?), da še pred velikim francozkim praznikom (15. t. m.) bojo zavezniki vzeli Malakovov turn, ki je serce Sevastopolja. Angležka vlada je nabrala dosihmal 12.000 dobrovoljcov na Nemškem itd.; v severni Ameriki jih ne nabira več, ker se boji prepira. — 28. julija je 14. francozki polk zapustil Rim in se podal v Marsiljo; pri 9 vratih stojé zdaj že papeževi vojaki na straži in le na 3 še Francozi. — Sliši se, da je konsistori v Rimu sklenil Sardinsko in Napolitansko cerkveni kletvi podvreči, ker ste vlade te cerkveno premoženje na se potegnile. — V Jakinu se več ljudi ob koleri ni dalo obhajati zato, ker so sovražniki katoljske vere gerdo laž med ljudstvo zatosili, da so duhovni sv. hostije ostrupili; enega duhovna so celó umorili.